

IMMIGRACIÓ DEL SUD DE CATALUNYA A LA CIUTAT DE TERRASSA (1871)

Josep M. Grau Pujol
Armand Grau Puig

Els moviments migratoris han estat una constant al llarg de la història. A les comunitats agràries de Catalunya, eren habituals els de caràcter estacional, fos per segar, veremar, plegar avellanes o fer carbó. Els protagonistes, generalment, eren joves i solters; el seu principal objectiu era captar recursos per un futur matrimoni, s'agrupaven en colles que es traslladaven de poble en poble quan hi havia treballs intensius en mà d'obra.¹

La premsa comarcal sovint es fa ressò d'aquests desplaçaments laborals. Així, al *Diario Mercantil de Avisos y Noticias*, de Tarragona, del vuit de setembre de 1857, hi llegim: «Vimos ayer que atravesaban esta ciudad algunas cuadrillas de vendimiadores, que sin duda proceden de la parte de Tortosa y se dirigen hacia Vendrell y Villafranca del Panadés». Avançant en el temps, a la revista *Àpat*, de Sant Sadurn d'Anoia, del 21 de setembre de 1907, s'hi anota: «El retràs que porten els rahims en sa maduració, ha fet que vinguessin abans d'hora, molts forasters veremadors y traginers, quins van esperant que's generalitzi la verema per a ocupar-se en sos quefers». En un altre territori vitivinícola, concretament a la Conca de Barberà, *La Gazeta de la Conca*, editada a Montblanc, del 31 d'agost de 1912, hi llegim: «Se troben del tot organitzades les colles de veremadors, que sortint de la nostra vila [Montblanc], s'escampen pel Camp [de Tarragona] y'l Panadès, per a efectuar les operacions de la verema», posteriorment en el setmanari *La Conca de Barbarà*, imprès també a Montblanc, del 26 de setembre de 1914, s'hi escriu: «Fa dies colles de veremadors qui havien anat al Camp [de Tarragona] i al Penadès, han retornat, puig en dites comarques l'afluència de trevalladors ha estat molt numerosa, havent-n'hi per a tot».

En les indústries tèxtils la mobilitat laboral també era freqüent. El nostre treball es vol centrar en l'atracció exercida per la ciutat de Terrassa sobre les comarques tarragonines. La base documental utilitzada serà el padró municipal d'habitants de 1871. Com a antecedents, cal recordar que en aquest municipi el sistema gremial va començar la seva fallida en el segle XVIII, quan

¹ Llorenç Ferrer Alòs, "Estructura agraria, familia troncal, mercado de trabajo y redes sociales en el mundo rural, Cataluña siglos XVIII-XIX", *Mundo Agrario. Revista de estudios rurales* (La Plata, Argentina), vol. 19, núm. 40 (2018).

es constituïren empreses tèxtils amb llibertat per contractar teixidors de fora i sense limitació de mestratge, fos en treball domiciliari o en la fàbrica, un paraire era sinònim de jornalier que treballava a casa seva per als fabricants. En introduir-se la maquinària, es va subordinar l'activitat i es produí una diferenciació empresarial.²

El creixement demogràfic de les ciutats industrials del Vallès s'explica per la demanda de mà d'obra en el sector tèxtil. A Sabadell per exemple, el 1850 els nouvinguts representaven el 36% de la població i més tard, el 1889, el 41%. L'àrea d'origen dels forasters, eren localitats on l'activitat tèxtil havia assolit un alt grau d'especialització. Un factor important fou l'impacte de les crisis temporals del sector cotoner, en la transició de la substitució de l'energia hidràulica per la de vapor. Sabadell no era la destinació definitiva, sinó un lloc de trànsit i així ho demostren les estadístiques estudiades per Enriqueta Camps: entre 1856-65 el 43% dels caps de família immigrants, marxaren a un altre lloc, un 55% hi havia viscut menys de dos anys i un 79% menys de cinc. En aquesta localitat vallesana, la meitat dels forasters s'incorporaven laboralment al sector tèxtil, segons Camps els treballadors agraris no escollien la indústria, que requeria qualificació i experiència, sinó que preferien altres indrets.³

La migració rural era una estratègia per obtenir recursos complementaris i mantenir l'economia familiar, no tenia voluntat d'integrar-se en el proletariat fabril. L'esmentada professora Camps comprova que des de Sabadell emigraven a Terrassa o a Barcelona. Una de les conseqüències del flux fou la problemàtica de l'habitatge i la pobresa. A Sabadell, entre 1874-1890 un total de 882 immigrants es dirigiren a la capital de Catalunya, d'aquests un 32% eren jornaliers industrials i només un 3% jornaliers agrícoles, a més els darrers preferien en cas de no trobar feina pagesa, retornar a casa, un 40% ho feren.

També dir que la migració estava formada sobretot per famílies simples, fet que demostra que eren fills ja casats, sense accés al patrimoni patern. Un altre factor decisiu era el naixement dels primers infants, llavors s'incrementaven les necessitats econòmiques i es produïa un desequilibri entre ingressos i despeses. Altres elements a considerar són la inestabilitat de l'ocupació industrial, sobretot quan la família depenia d'un sol salari.⁴

Els padrons egarencs del primer quart del mil vuit-cents són fragmentaris, però de les comarques meridionals, ja sobresurten les viles de Pont d'Armentera i Valls, dos enclaus tèxtils, a més d'alguna més de la seva àrea d'influència

² Josep M. Benaul Berenguer «Orígenes de la empresa textil lanera en Sabadell y Terrassa en el siglo XVIII», *Revista de Historia Industrial*, (Barcelona), 1 (1992), p. 39-62.

³ A mitjans del segle XIX hem documentat l'afluència de pagesos de la Conca de Barberà als masos aïllats del terme de Reus, «Emigració agrària de la Conca de Barberà i les Muntanyes de Prades a Reus en el marc del Bienni Progressista (1854-1856)», *El Foradot*, (Montblanc), 105 (2018), p. 36-37.

⁴ Enriqueta Camps Cura, «Migracions i cicle familiar a Sabadell al segle XIX», *Arraona* (Sabadell), 5 (1989), p. 9-20. De la mateixa autora, entre d'altres articles vegeu: «Las transformaciones del mercado de trabajo en Cataluña (1850-1925)», *Revista de Historia Industrial* (Barcelona), 11 (1997), p. 45-72 i «Las migraciones locales en España (siglos XVI-XIX)», *Revista de demografía histórica* (Madrid), 1 (1993), p. 21-24.

(per exemple Montblanc) i la majoria dels emigrants són paraires o teixidors. Segons els censos oficials, Terrassa el 1860 agrupava 8.873 habitants i el 1877 creixia en 11.199. El registre municipal que hem estudiat de 1871, comptabilitza prop d'un centenar de tarragonins (87). Dins el seu gènere hi ha un cert equilibri, amb una lleugera preponderància dels homes (53%), per sobre de les dones (47%), fet que denota la motivació laboral del moviment. Malauradament la font no informa de l'any d'arribada a la ciutat, per això hem utilitzat la data de naixença dels fills com a indicatiu cronològic, la dècada amb més desplaçaments és l'anterior a la confecció al document.

Anys de naixement del primer fill dels matrimonis immigrants tarragonins a Terrassa (1871)

1833-1840: 2
1841-1850: 2
1851-1860: 4
1861-1871: 8
Total: 16

En relació a la naturalesa dels desplaçats a Terrassa originaris de la demarcació de Tarragona, el Camp aplega més de la meitat del total (66,6%), amb una presència destacada de les tres ciutats, (45% de la plana campotarragonina). Si ens aturem en la distribució comarcal, sobresurt l'àrea del mercat de Valls, on tant la seva capital, com diversos municipis (El Pont d'Armentera, la Riba i la Masó), tenien implantades fàbriques tèxtils, a més de la vila de Santa Coloma de Queralt. Per contra, el Priorat i les Terres de l'Ebre, de marcat caràcter agrari, són comarques que expulsen habitants i els seus emigrants es caracteritzen per la manca de qualificació, així a Terrassa hi trobem jornalers, peons, un mosso de ferrocarril, etc. Les ciutats aporten mà d'obra amb ofici (teixidor, tintorer, espardenyer, paleta, comerciant) o amb estudis (advocat, religiosa), més fàcil d'integrar-se en el lloc de destinació. A Hostafrancs (Barcelona), l'any 1885 hi residien 67 campotarragonins, dels quals un 53,7% eren nats a les urbs de Reus i Tarragona.⁵

Origen geogràfic dels immigrants tarragonins a Terrassa (1871)

El Camp de Tarragona (54)

L'Alt Camp (25)

— Alcover: 2
— Bràfim: 2
— Nulles: 1
— El Pla de Santa Maria: 3

⁵ «Orígens dels immigrants del Camp de Tarragona, Conca de Barberà i Muntanyes de Prades a Hostafrancs (1885)», *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* (Alcover), 122 (2015), p. 13-22. Nascuts a Constantí, a Hostafrancs hi trobem a Pau Martorell Roig, mestre d'obres, Àngela Sabater Gavaldà i la seva mare Llúcia Gavaldà.

- El Pont d'Armentera: 6
- Rodonyà: 1
- Vallmoll: 4
- Valls 5
- Vila-rodona: 1
- El Tarragonès (16)*
 - Altafulla: 2
 - Roda de Berà: 1
 - Tarragona: 11
 - Torredembarra: 1
- El Baix Camp (13)*
 - Cambrils: 2
 - Mont-roig del Camp: 1
 - Reus: 10
- Les Muntanyes de Prades (5)*
 - Capafonts: 1
 - La Riba: 4
- La Conca de Barberà (7)*
 - La Conca Estricta (2)
 - Sarral: 2
 - La Baixa Segarra (5)
 - Aguiló: 2
 - Les Piles 1
 - Sant Magí de la Brufaganya: 1
 - Santa Coloma de Queralt: 1
- El Priorat (14)*
 - Cabassers: 1
 - Cornudella del Montsant: 2
 - El Godall: 4
 - Gratallops: 4
 - Falset: 1
 - Els Guiamets: 1
 - Porrera: 1
- El Baix Penedès (2)*
 - El Vendrell: 2
- Les Terres de l'Ebre (7)*
 - El Baix Ebre*
 - Tortosa: 4

La Ribera d'Ebre

—La Torre de l'Espanyol: 3

Total: 87

Si examinem les parelles de les dones tarragonines, podem observar que la majoria són de fora la província de pertinença (52%), però amb un marge petit, on hi destaquen els marits del Vallès, especialment de Terrassa, on hi sobresurten els teixidors. En el Priorat, de nou trobem esposos sense especialització (jornalers, peó, mosso i pagès), ara bé hem de tenir present l'existència de les vídues, que si ens fixem en la naturalesa dels fills, podria ser que els seus marits fossin de la mateixa població (hi ha probables exemples al Pla de Santa Maria i Tarragona ciutat). En la mateixa demarcació trobem matrimonis que marxen plegats, com els Oller-Vives de Vallmoll (teixidor), els Roig-Mallol de Tarragona (comerç), els Abelló-Camps de la Riba (serraller), els Sugranyes-Masdéu, de Reus (teixidor); a la Baixa Segarra, els Soler-Montserrat, d'Aguiló (teixidor); al Priorat, els Vinyes-Figueres, de Cabassers (jornaler), els Miralles-Tomàs, del Godall (peó), els Porrera-Macip, de Gratallops (pagès) i els Mes-tres-Vallès, de Porrera (mosso) i finalment a l'Ebre, els Mirosa-Toset, de Tortosa (jornaler).

Origen geogràfic dels esposos de les immigrants tarragonines a Terrassa (1871)

Demarcació de Tarragona (11)

El Camp de Tarragona (5)

- El Pont d'Armentera: 1
- Reus: 1
- La Riba: 1
- Tarragona: 1
- Vallmoll: 1

La Conca de Barberà (1)

- Aguiló: 1

El Priorat (4)

- Cabassers: 1
- El Godall: 1
- Gratallops: 1
- Porrera: 1

Terres de l'Ebre (1)

- Tortosa: 1

Demarcació de Barcelona (10)

Anoia (1)

- Masquefa: 1

El Moianès (1)

—Castellterçol: 1

El Vallès (7)

—Rubí: 1

—Terrassa: 4

—Vacarisses: 1

—Vallvidrera: 1

Demarcació de Girona (2)

—Figueres: 1

—Girona: 1

Total: 23

Un 59% de les esposes dels homes tarragonins habitants a Terrassa eren naturals de les comarques de Barcelona i Girona, amb un predomini evident de la ciutat d'acollida, fet explicable per una major predisposició a la migració solitària masculina, en tenir aquesta un caràcter laboral, si bé moltes dones realitzaven periples a través del servei domèstic, però eren de més curta distància.

Origen geogràfic de les mullers dels immigrants tarragonins a Terrassa (1871)

Demarcació de Tarragona (11)

El Camp de Tarragona (5)

—El Pont d'Armentera: 1

—La Riba: 1

—Tarragona: 1

—Vallmoll: 1

—Vila-rodona: 1

El Priorat (4)

—El Godall: 1

—Gratallops: 2

—Els Guiamets: 1

Terres de l'Ebre (1)

—Tortosa: 1

La Conca de Barberà (1)

—Aguiló: 1

Demarcació de Barcelona (16)

El Baix Llobregat (2)

—Esparraguera: 1

—Martorell: 1

El Pla de Barcelona (2)

—Barcelona: 2

Osona (1)

—Vic: 1

El Vallès (11)

—Mollet del Vallès: 1

—Sabadell: 2

—Terrassa: 8

Total: 27

Les ocupacions dels immigrants es concentren principalment en el sector secundari (63,4%), on destaca el tèxtil, la construcció, el metall i calçat; segueix el sector terciari (22%), amb tres monges destinades a l'hospital, (procedents de Falset, Reus i Valls), un advocat reusenc i un mestre vallenc; en darrer lloc trobem els dedicats a l'agricultura (14,6%), tot i que cal tenir present als jornalers sense adscripció del tipus de treball (nats al Pla, Reus, Roda i Tortosa). Enriqueta Camps considera que majoritàriament cal englobar-los dins la indústria, però si alguns d'ells treballessin de pagès hauríem de reconsiderar lleugerament els percentatges. Precisament aquesta manca de concreció també es dona en el posterior padró egarenc de 1878, on s'hi anoten vuit jornalers del nostre territori (Alcover, Reus, Valls, Santa Coloma, Vallfogona i Rocafort). En el contingent de nouvinguts també cal remarcar a més, la presència de dos fabricants: el 1871 consta empadronat el cambrilenc Joan Canela, gràcies als estudis publicats per Josep M. Benaul, sabem que el 1864 un 30% de l'empresariat draper del conjunt del districte industrial del Vallès era foraster.⁶

En el ram de l'enllumenat, el 1878, esmentar la presència a Terrassa del fabricant de gas reusenc Joan Juncosa.⁷

En una cronologia més avançada, dels anys 1905-1906, disposem de dades d'emigrants vallencs arreu de Catalunya: en una mostra de 185 individus, un 53% s'integraven en el sector terciari, un 33% en el secundari i la resta en el primari (14%); val a dir que la seva meta principal seria el nostre cap i casal.⁸

Distribució professional dels immigrants tarragonins a Terrassa (1871)

Sector Primari (6)

Agricultura

—Jornaler-pagès: 2

—Pagès: 4

⁶ «Els empresaris de la industrialització. Una aproximació des de la indústria tèxtil llanera catalana, 1815-1870», *Recerques* (Barcelona), 31(1995), p. 97.

⁷ Sobre aquesta temàtica us remetem a l'obra de Florentí Moyano, *L'enllumenat públic a la ciutat de Reus (1855-1865). Dels fanals de gas a les làmpades elèctriques*, Reus, 2013.

⁸ J. M. Grau- Roser Puig, «Migracions internes en la Catalunya de començaments del segle xx: una anàlisi des del lloc d'origen (De Valls a Barcelona)», *Quaderns de Vilaniu* (Valls), 52 (2007), p. 63-85.

Sector Secundari (26)

—Jornaler: 4

Tèxtil

—Fabricant: 1

—Filador: 1

—Obrer: 1

—Teixidor: 8

—Tintorer: 1

Metall

—Serraller: 3

Espart

—Espardenyer: 2

Construcció

—Paleta: 1

—Peó: 2

—Picapedrer: 1

—Rajoler: 1

Sector Terciari (9)

Serveis

—Advocat: 1

—Mestre: 1

Església

—Religiosa: 3

Comerç

—Comerciant: 1

—Dependent: 1

Altres

—Vigilant: 1

—Mosso de ferrocarril: 1

Total: 41

En relació a la dedicació dels marits de les tarragonines, un 64% treballa en el sector secundari, sobretot en les fàbriques, així hi ha vuit teixidors (3 de Terrassa i amb un sol representant, Rubí, Masquefa, Aguiló, Reus i Vallmoll). La concentració fabril, fa que el 1885 a Terrassa s'hi comptabilitzin 883 teixidors, 545 jornalers i 816 obrers tèxtils.⁹ Les nouvingudes del Sud també s'emparellen

⁹ Carles Enrech, "Treball femení i estratègies familiars davant el mercat laboral a Terrassa. Una investigació en perspectiva comparada", *Terme*, (Terrassa), 24 (2009), p. 157.

amb un serraller (de la Riba) i un boter (de Vallvidrera). En l'agricultura només hi ha tres cònjuges pagesos (de Figueres, Vacarisses i Gratallops) i en els serveis (23%), s'anota a un mestre (de Castellterçol), un telegrafista (de Girona), un traginer (de Terrassa), un mosso (de Porrera) i un comerciant (de Tarragona).

Oficis dels esposos de les immigrants tarragonines a Terrassa (1871)

Sector Primari (3)

—Pagès: 3

Sector Secundari (14)

—Boter: 1

—Fabricant: 1

—Jornaler: 2

—Peó: 1

—Serraller: 1

—Teixidor: 8

Sector Terciari (5)

—Comerç: 1

—Mestre: 1

—Telegrafista: 1

—Traginer: 1

—Mosso de ferrocarril: 1

Total: 22

Una informació que també facilita la font estudiada és l'activitat dels fills, on novament excel·leix el sector productiu (67%), la resta són professions més minoritàries, relacionades amb l'orgen familiar.

Oficis dels fills dels immigrants tarragonins a Terrassa (1871)

Sector Primari (2)

—Pagès: 2

Sector Secundari (10)

—Fuster: 1

—Jornaler: 1

—Obrer: 1

—Peó: 1

—Rajoler: 1

—Serraller: 2

—Sastre: 1

—Teixidor: 2

Sector Terciari (3)

- Carnicer: 1
- Dependent de comerç: 2

Total: 15

El lloc del part dels fills ens ajuda a conèixer els itineraris dels pares i evidentment vénen condicionats per diversos factors, com l'anterior residència dels progenitors (d'un o ambdós), la professió del cap de casa o el seu estat civil. Hi ha oficis més proclius a la mobilitat; com per exemple, els que depenen de l'administració central, i en el nostre cas tenim un telegrafista. Per territoris clarament destaca la demarcació barcelonina, amb tres quartes parts (73,5%), del total, la tarragonina obté la resta (26,5%). Les dues ciutats que tenen més protagonisme són Terrassa i Barcelona: la primera és el lloc on s'instal·la la família, però la segona ens indica un primer desplaçament; en són una mostra un vigilant del Pont d'Armentera, un jornalero de Roda de Berà, un tintorer de Reus, un mosso ferroviari de Porrera o una vídua de Valls. Altres casos relacionats són els de dos reusencs: un jornalero que primer treballa a Sabadell i un teixidor que abans havia viscut a Olesa de Montserrat.

Lloc de naixement dels fills dels immigrants tarragonins a Terrassa (1871)

Demarcació Tarragona (13)

- El Godall: 1
- El Pla de Santa Maria: 1
- El Pont d'Armentera: 1
- Reus: 3
- La Riba: 1
- Tarragona: 2
- La Torre de l'Espanyol: 1
- Tortosa: 1
- Vallmoll: 1
- El Vendrell: 1

Demarcació de Barcelona (36)

- Barcelona: 11
- Castellar del Vallès: 1
- Martorell: 1
- Olesa de Montserrat: 1
- Rubí: 1
- Sabadell: 2
- Terrassa: 18
- Ullastrell: 1
- Vallvidrera: 1

Total: 49

Observació al quadre: sols hem comptat un fill per matrimoni i població.

APÈNDIX DOCUMENTAL

1. Immigrants de les comarques tarragonines a Terrassa (1824-25)

El Camp de Tarragona

L'Alt Camp

El Pont d'Armentera

- Josep Puiggalí, el 1824 tenia 3 a. és fill d'un paraire de Sabadell (Feliu), arribat a Terrassa el 1816.
- Domènec Ponts, paraire, el 1825 tenia 18 a.
- Antoni Vivó, paraire, el 1825 tenia 35 a.

Valls

- Josep Cartanyà, teixidor, ea. 32 (1823), la seva muller és de Vila-seca.

El Baix Camp

Montbrió del Camp

- Maria Ventura, el 1824 té 3 a. és filla d'un sastre de Camarasa (La Noquera).

Reus

- Manuel Martí, mestre de cases, ea. 26 (1817).

El Tarragonès

Vila-seca

- Magdalena (?), casada amb un teixidor de Valls, el 1825 tenia 26 a.

La Conca de Barberà

Montblanc

- Josepa (?), ea. 14 (1794), casada amb un comerciant d'Òdena (Francesc Jover), tenen una filla nascuda a Sant Llorenç Savall (Maria).
- Francesc Abelló, serraller, el 1824 té 21 a.
- Joan Boada, paraire, v. ea. 59 (1820), viu amb els fills.

El Priorat

Ulldemolins

- Sivestre Argall, ea. 33 (1820), la seva muller és de Gironella (El Berguedà).

2. Immigrants tarragonins a Terrassa (1871)

El Camp de Tarragona

L'Alt Camp

Alcover

- Dolors Molner, n. 1837, casada amb un teixidor de Rubí (Carles Balaguer), en aquesta darrera ciutat tenen 4 fills (1859-1869). En el padró de 1869 consta que el cap de casa és barber.

- Josepa Ribes, n. 1801, vídua de Costa, conviu amb tres nebodes fradines de Rubí.

Bràfim

- Pere Padró Mas, jornaler-pagès (*bracero*), n. 1808, la seva muller és de Mollet del Vallès (Francesca Francí), a Terrassa tenen dos fills (1839-1849), l'any 1878 consta que un d'ells és rajoler.
- Magdalena Ricart Grau, n. 1858, casada amb un traginer de Terrassa (Pere Julià Grau).

Nulles

- Martí Boada, teixidor, s. n. 1850, conviu amb una família de teixidors de Vallmoll.

El Pla de Santa Maria

- Josep Carreres, espardenyer, n. 1845, la seva esposa és de Terrassa, la seva primera filla neix a la ciutat el 1866.
- Magdalena Ferrer, vídua Carreres, n. 1823, conviu amb els fills, un nat al Pla, una nascuda a Barcelona (1857) i dues a Terrassa (1860-1867).
- Jaume Carreres Ferrer, jornaler, n. 1853, fill de l'anterior. El 1878 consta que un germà seu de 30 anys (Josep), és teixidor.

El Pont d'Armentera

- Josep Borràs Carreres, filador, n. 1844, la seva esposa és de Sabadell (Teresa Puig), un fill seu d'onze anys treballa a la fàbrica.
- Andreu Messeguer, teixidor, n. 1838, la seva esposa és de Terrassa (Teresa Bellver), la primera filla la tenen a la ciutat el 1862.
- Antoni Messeguer Rovira, n. 1803, la seva muller és de Vila-rodona (M. G.).
- Joan Messeguer Gavaldà, n. 1826, teixidor, fill de l'anterior, en una anotació duplicada consta casat a Terrassa (amb Dolors Marc).
- Josep Messeguer Gavaldà, sereno de fàbrica, n. 1835, la seva muller és de Terrassa (Dolors Serrallès), en aquesta ciutat tenen dos fills (1861-1867). El padró de 1869 registra a un germà seu Llorenç, n. 1829, teixidor, que mor el mateix any, el qual estava casat amb María Pérez, (tenien una filla a Barcelona i quatre fills a Terrassa). El Josep, en el padró de 1894 consta com a esmolet.
- Teresa Vicenç, n. 1827, casada amb un fabricant de Terrassa (Ignasi Escuder), en aquesta ciutat tenen 4 fills (1844-1857).

Rodonyà

- Joan Galofre Puig, serraller, n. 1840, casat amb una dona de Sabadell (Francesca Hugues), en aquesta darrera ciutat tenen un fill (1867). En el padró de 1894 el cap de casa consta com a maquinista.

Vallmoll

- Rafael Oller Cosidor, teixidor, n. 1828, la seva esposa és d'Esparreguera (Antònia Duran), filla d'un traginer.

- Pau Vives, teixidor, n. 1846.
- Caterina Bellvei, n. 1847, muller de l'anterior.
- Rosa Vives Bellvei, n. 1869, filla dels anteriors (té un germà nat a Terrassa el 1870).

Valls

- Josepa (?), n. 1819, casada amb un boter de Vallvidrera (Josep Rodó), tenen un fill en aquesta vila (n.1852) i un altre a Terrassa (1855).
- Teresa Borràs, vídua Roig, conviu amb dos fills nats a Barcelona, un d'ells carnisser de professió.
- Lluís Magraner Folc, professor, n. 1846, treballava al «Colegio Terrasense».
- Consol Torres, religiosa, n. 1834.
- Joan Soler Riera, treballa a la fàbrica, n. 1856, té 4 germans nats a Terrassa (1859-1866), el seu pare és un filador d'Olesa de Montserrat i la mare de Terrassa. El 1894 consta com a industrial.

Vila-rodona

- Maria Gavaldà, n. 1802, casada amb un home del Pont d'Armentera (A. M.).

El Tarragonès

Altafulla

- Manuela Bosc, v. n. 1811, conviu amb un fill sastre nat a Terrassa.
- Eulàlia Bosc, n. 1815, casada amb un teixidor de Terrassa (Miquel Bellver), el primer fill el tenen a Terrassa (1837).

Roda de Berà

- Francesc Virgili, jornalier, n. 1831, la seva muller és de Terrassa (Rosa Comes), a Barcelona tenen 4 fills (1861-1870).

Tarragona

- Jaume Carreres Ferrer, espartenyer, s. n. 1853.
- Maria Gabriel, n. 1824, vídua de Teixidor.
- Dolors Teixidor Gabriel, n. 1853, filla de l'anterior.
- Lluís Teixidor Gabriel, n. 1856, germà de l'anterior.
- Josepa Partagàs, n. 1811, casada amb un mestre de Castellterçol (Lluís Guillamet), tenen dos filla nats a Terrassa (1847-1856), que treballen de dependents de comerç.
- Antoni Roig Perelló, comerç, n. 1834.
- Josepa Mallol, n. 1837, muller de l'anterior.
- Leocàdia Roig Mallol n. 1860, filla dels anteriors.
- Benet Roig Mallol n, 1862, germà de l'anterior.
- Dolors Tormo, n. 1846, casada amb un telegrafista de Girona, tenen un fill a Barcelona (1869) i un a Terrassa (1870).
- Emili Vera, paleta, n. 1857, viu a casa d'una vídua d'Onda (La Plana Baixa, Castelló de la Plana).

Torredembarra

- Antoni Bover Miracle, rajoler, n. 1819, té tres fills nats a Terrassa.

Muntanyes de Prades

Capafonts

- Maria Ferrer Nogués, n. 1854, conviu amb una família de serrallers de la Riba.

La Riba

- Isidre Abelló Espinac, serraller, n. 1827
- Teresa Camps, n. 1828, muller de l'anterior
- Isidre Abelló Camps, n. 1860, fill dels anteriors. El 1778 consta com a serraller.
- Teresa Abelló, n. 1836, conviu amb el matrimoni anterior.

El Baix Camp

Cambrils

- Joan Canela Vendrell, fabricant, n. 1820, (casat amb Maria Sellarès, de Terrassa).
- Joan Juncosa, dependent de comerç, n. 1818, la seva muller és de Terrassa, el primer fill el tenen en aquesta ciutat el 1858.

Mont-roig del Camp

- Rosa Marcó Mariner, n. 1831, casada amb un teixidor de Masquefa (Anoia).

Reus

- Pere Aimemir Artells, tintorer, n. 1841, la seva muller és de Barcelona (Concepció Martínez), en aquesta darrera ciutat tenen un fill (1870).
- Gabriel Lluç Borràs, n. 1814, advocat, casat a Barcelona, en aquesta ciutat té dos fills.
- Jaume Mestres Borràs, jornaler, la seva muller és de Vic (Manuela Raurell), tenen una filla a Barcelona (1853), dos a Sabadell (1860) i un a Terrassa (1864).
- Dolores Pàmies García, religiosa, n. 1829, (a la comunitat hi ha vuit monges).
- Dolores Porrera Macip, n. 1854, els seus pares són de Gratallops.
- Josep Sugranyes, teixidor, n. 1822, té una filla a Olesa de Montserrat (1857).
- Magdalena Masdéu, n. 1831, muller de l'anterior.
- Josep Sugranyes Masdéu, n. 1856, teixidor, fill dels anteriors
- Maria Vinyes Marc, n. 1858, el seu pare és de Cabassers i la mare de Gratallops.
- Andreu Vinyes Marc, n. 1860, germà de l'anterior.

La Conca de Barberà

Conca Estricta

Sarral

- Teresa Sabidó Duc, n. 1818, casada amb un pagès de Figueres (Tomàs Parada), el padró els considera com a transeünts.
- Bonaventura Teixidor, n. 1847, casada amb un teixidor de Terrassa (Joan Salelles), sense fills.

La Baixa Segarra

Aguiló

- Marià Soler Esplugues, teixidor, n. 1831.
- Antònia Montserrat, n. 1832, muller de l'anterior.

Les Piles

- Maria Malet, n. 1801, casada amb un pagès de Vacarisses (Gabriel Segura), el 1869 consta que tenen dos fills a Terrassa, un és peó.

Sant Magí de la Brufaganya

- Magí Morros, v. n. 1802, conviu amb un fill fuster nat a Ullastrell el 1836.

Santa Coloma de Queralt

- Ramon Veciana, serraller, n. 1815, conviu amb sis fills nats a Castellar del Vallès. En el padró de 1878 consta que un d'ells és serraller (Joaquim).

El Priorat

Cabassers

- Pere Vinyes, jornaler-pagès, n. 1833, la seva esposa és de Gratallops (M. M.), tenen dos fills nats a Reus (1858-1860).

Cornudella del Montsant

- Rosa Franc Vallverdú, v. n. 1818
- Maria Vallverdú, n. 1845, casada amb un teixidor de Terrassa (Pere Vinyes).

El Godall

- Agustí Miralles Lecha, peó, n. 1837.
- Josepa Tomàs, n. 1838, muller de l'anterior.
- Francesc Miralles Tomàs, s. n. 1863, fill del matrimoni anterior.
- Benet Tomàs Cardona, peó, n. 1833, la seva esposa és de Terrassa.

Gratallops

- Joan-Baptista Figueres Fabregat, picapedrer, n. 1842, la seva esposa és de Martorell (Maria Homar), en aquesta vila tenen una filla (1869).
- Maria Macip, n. 1828, casada amb un jornaler de Cabassers P. V.).
- Llorenç Porrera Rull, pagès, n. 1815.
- Pasquala Macip, n. 1829, muller de l'anterior, tenen una filla nascuda a Reus (1854).

Falset

- Llúcia Mestre, religiosa, n. 1832.

Els Guiamets

—Francesca Vallès, n. 1838, casada amb un mosso de ferrocarril de Porrera

Porrera

—Jaume Mestres, mosso de ferrocarril, n. 1838, la seva esposa és dels Guiamets, tenen dos fills a Barcelona (1860-1862) i dos a Terrassa (1866-1870).

El Baix Penedès

El Vendrell

—Maria Bonsoms, n. 1826.

—Josep Sans Bonsoms, s. n. 1846, fill de l'anterior.

Terres de l'Ebre

El Baix Ebre

Tortosa

—Tomasa Grau Curull, v. n. 1815, conviu amb una filla nascuda a Barcelona (1850).

—Joan Miroso Cot, jornaler, n. 1820.

—Francesca Toset, muller de l'anterior, tenen una filla a Tortosa i un fill a Terrassa (1870).

—Rosa Miroso Toset, n. 1851, filla de la parella anterior.

La Ribera d'Ebre

La Torre de l'Espanyol

—Ramon Creixell, v, pagès, n. 1813.

—Nicolau Creixell, s. pagès, n. 1847, fill de l'anterior.

—Miquel Creixell, s, pagès, n. 1850, germà de l'anterior.

Abreviatures: n. nascut/da, s. solter, v. vidu/a, a: any, ea. edat d'arribada a Terrassa.

Font: Arxiu Municipal de Terrassa, Padró de 1871, hem completat dades amb el padró antecedent de 1869 i posterior de 1878. Els documents es troben digitalitzats: <http://arxiuunicipal.terrassa.cat/adigital.php>

3. Immigrants de les comarques tarragonines a Terrassa el 1878 que no consten el padró de 1871

El Camp de Tarragona

L'Alt Camp

Alcover

—Joan Mires Garcia, jornaler, 25 a.

Bràfim

El Pla de Santa Maria

—Joan Ferrer, obrer, 47 a.

El Pont d'Armentera

- Jaume Garriga Vicenç, paleta, 32 a.
- Marcel·lí Garriga Vicenç, teixidor, 27 a. germà de l'anterior.

Vallmoll

- Pau Vives Vives, teixidor, 31 a.

Valls

- Joaquim Grimau Cardona, jornaler, 38 a.
- Josep Riera Santamaria, escriptor, 36 a.

El Baix Camp

Reus

- Josep Carbonell Malla, teixidor, 43 a.
- Antoni Casals Duran, jornaler, 45 a.
- Antoni Cots Font, teixidor, 25 a.
- Joan Juncosa Barber, fabricant de gas, 59 a.
- Joan Marsal Carreres, bataner, 26 a.
- Josep Soler Arnau, teixidor, 38 a.

Vandellós

- Andreu Gil Gil, criat d'un col·legi, 44 a.

El Tarragonès

Tarragona

- Miquel Mallol, teixidor, 58 a.

Vila-seca

- Antoni Bellver Tries, ajudant de cafeter, 22 a.

Muntanyes de Prades

La Riba

- Ramon Barrat Domingo, aprenent, 18 a.
- Antoni Esteve, pagès, 56 a.
- Antoni Claveguera, serraller, 25 a.
- Jaume Claveguera, serraller, 17 a. germà de l'anterior
- Marcel·lí Roig Torres, serraller, 21 a.

La Conca de Barberà-Baixa Segarra

Belltal

Rocafort de Queralt

- Ramon Ballart Civit, estudiant al col·legi, 17 a.
- Magí Romegosa Contijoc, aprenent de semoler, 14 a.
- Magí Prats Anglès, jornaler, 48 a.

Santa Coloma de Queralt

- Pere Veciana Vilà, jornaler, 34 a.

Vallfogona Riucorb

- Jaume Martí Saltor, jornaler, 30 a.
- Martí Martí Saltor, jornaler, 17 a.

El Priorat

Cornudella del Montsant

— Isidre Vallverdú Pere, 63 a.

El Godall

— Marià Miralles Llecha, jornaler, 26 a.

Terres de l'Ebre

La Terra Alta

Batea

— Escolàstica Pérez Cases, 38 a. viu a casa d'un farmacèutic de Terrassa (no hi consta el parentiu).

Corbera d'Ebre

— Jaume Boldó Bela, tintorer, 50 a.

— Antoni Boldó Elies, fuster, 24 a. fill (té un germà de 15 a. nat a Terrassa, d'ofici tintorer).

La Ribera d'Ebre

Flix

— Marià Puig Bages, teixidor, 33 a.

Observació: En el padró de 1878 hi manquen dades, sols hi figuren els homes caps de casa i els majors de deu anys, tampoc hi consta ni el parentiu, ni els anys de residència a Terrassa. A més en el document hi ha topònims compostos que obvien el segon nom (exemple la Bisbal, Rocafort, etc.) i que en alguns casos podrien ser de la demarcació de Tarragona.

Interior d'una fàbrica tèxtil de Valls, ca. 1900. Autor desconegut.
Arxiu Municipal de Valls. Fons Impremta Castells.